

TRABZON BİLDİRGESİ:

Karadeniz’de Süreklilik ve Değişim

Karadeniz Bölgesi Mimarlar Forumu (FABSR) toplantısında kabul edilmiştir.

Trabzon, 16 Mayıs 2009

Trabzon'da gerçekleştirilen Karadeniz Bölgesi Mimarlar Forumu (FABSR) toplantısında temsil edilen, Karadeniz bölge ülkelerinin mimarlık rgtleri:

- Karadeniz bölgesinin bir dönüşüm süreci içinde bulunduğunu ve bu süreç içinde kırsal ve kentsel yerleşimlerde srekliyet ve değişim arasında bir denge kurulması ihtiyaını not etmekte;
- Kafkasya bölgesinin, dünya politikası ve ekonomisindeki stratejik önemi nedeniyle tarihi boyunca emperyal glerin müdahalelerine ve gerilimlere sahne olduğunu dikkate almakta;
- Küreselleşmenin bölgenin yerel yapı gelenekleri ve kentsel kültürü üzerindeki olumsuz etkilerine dikkat çekmekte;
- Karadeniz'i yalnızca denizi vreleyen kıyılarla sınırlı bir bölge olarak değil, aynı zamanda bu coğrafyayı besleyen tüm i bölgeyi kapsayan genişletilmiş tanımlı içinde kabul etmekte;

Daha önce kabul ettikleri Tiflis, Batum, Soçi, Sofya ve İştanbul bildirgelerinde belirtilen:

- o Karadeniz'in bütüncül bölgesel kimliğinin bir parçası olarak, somut ve somut olmayan kültürel ve mimarlık değerlerinin korunması ve geliştirilmesi;
- o Kıyı çizgisinin korunması ve güçlendirilmesi;
- o Bölgede yaşayan insanların yaşam vrelerinde daha yüksek standartlara ulaşılması ve bu çerçevede mimarlık eğitiminin kalitesinin geliştirilmesi;
- o Karadeniz'de nehirlerden, enerji santrallerinden ve denizcilik faaliyetlerinden kaynaklanan ve giderek artan kirlenmeyi önlemek için bölgedeki ülkeler, kentler, kasabalar arasında ortak projelerin geliştirilmesi,
- o Kıyılarda gerçekleştirilen büyük ölçekli altyapı projeleri ve plansız yapılaşmanın yarattığı vre tahribatının farkında olunması;
- o Bölgede yeni ulaşım hattı, enerji nakil hattı ve nükleer enerji santrali projelerinden kaçınılması; buna karşılık vreye duyarlı alternatif enerji üretim ve taşıma yöntemlerine başvurulması;

mesajlarını yinelemektedir.

FABSR üyeleri, “kültür ve kimlik” ve “turizm ve mimarlık” konularına odaklanan Trabzon toplantısının ardından aşağıdaki görüş ve önerileri sunmaktadır:

- Karadeniz'in bölgesel kimliği, bulunduğu coğrafya üzerindeki çok çeşitli köken, kültür ve medeniyetin bir araya gelmesinden oluşmaktadır. Bu nedenle, kültürel ve mimari mirasın tekil örnekleri yalnızca bir ülkeye değil, aynı zamanda tüm bölgeye ve hatta insanlığa aittir. FABSR, kültürel ve mimari mirasın korunması ve geliştirilmesi konusunda, ilgili uluslararası mevzuatla uyumlu bir bölgesel plan geliştirilmesi için çağrı yapmaktadır.
- Turizm, Karadeniz'de kırsal ve kentsel yerleşimlerin gelişmesi konusunda fırsatlar yarattığı kadar, tehditler de içermektedir. Bölgedeki keşfedilmemiş doğa ve kültürün değerinin farkına vararak, bu güzellikleri dünya turizmine açmak büyük fırsatlar yaratabilir. Bunun yanında, bölge ülkelerinin ortak zenginliği olan kıyı ve yayla turizmi de dünya için önemli değerlerdir. Dünya turizminin bölgemize akışıyla, bir yandan bölgeye özgü yerel niteliklerin kaybolması tehlikesiyle karşı karşıya kalmakta, diğer yandan ise standartlaşma ve tekdüzeleşme tehdidini yaşamaktayız. FABSR, Karadeniz ülkelerini sürdürülebilir turizm gelişimi konusunda ortak bir mevzuat oluşturmaya çağırmaktadır. Aynı zamanda FABSR, kıyı turizmi kadar kültürel turizme de yönelmenin önemini vurgulamakta, bölge içinde kültürel rotaların geliştirilmesi ve tanıtılması konusunda çağrı yapmaktadır.
- Karadeniz bölgesi, tarihi boyunca jeopolitik konumu nedeniyle siyasi gerilimlere ve silahlı çatışmalara maruz kalmıştır. Silahlı çatışmalar sonucunda en büyük üzüntümüz yüzyıllardır çeşitlilik ve farklılıklarla birlikte uyum içinde yaşayan insanların kaybı olmaktadır. Silahlı çatışmalar yaşam çevrelerimiz üzerinde olduğu kadar, doğal ve kültürel mirasımız üzerinde de yıkıcı bir etkiye neden olmaktadır. Bölgemizin ortak tarihî ve kültüründen gelen uyum, gerilimlerden kaynaklanan çatışmaları sona erdirerek, barışı yeniden temin etmek konusunda önemli bir güç oluşturmaktadır. Yüzyıllardır yaptığımız gibi bu coğrafyada yine birlikte yaşamaya devam edeceğimizin farkında olarak duyarlılık, empati ve sağduyu içinde davranmamız gerekmektedir. FABSR üyeleri Karadeniz ülkelerini, silahlı çatışma halinde kültürel mirasın korunması konusundaki uluslararası mevzuata uygun olarak hareket etmeye davet etmektedir.

FABSR, Karadeniz bölgesindeki merkezi ve yerel yönetimler, niversiteler ve araştırma merkezleri, mesleki ve kültürel örgütler, hkmetler arası ve hkmet dışı kuruluşları çalışma ve eylemlerinde bu bildirgede belirtilen görüş ve nerileri dikkate almaya çağırmaktadır. FABSR yeleri, bölgenin köklü ortak geçmişi ve kültürüne dayalı mirasın ve değerlerin korunması ve geliştirilmesinde işbirliği içinde çalışmak konusundaki kararlılıklarını bir kez daha ifade etmektedir.

16 Mayıs 2009'da Trabzon'da aşağıdaki ülkelerin yetkili temsilcileri tarafından imzalanmıştır:

Azerbaycan: Ferhad Mollazada; **Bulgaristan:** Todor Boulev; **Gürcistan:** Revaz Avalishvili; **Romanya:** Alexandru Beldiman; **Rusya:** Igor Mazurok; **Türkiye:** Bülend Tuna; **Ukrayna:** Sergey Tselovalnyk. *Ermenistan (toplantıya katılmadı).*